

ТЕШКЕ ПОСЛЕДИЦЕ „ОБРАЗОВНОГ СИСТЕМА” КОЈИ ЗАПАДНА ГЛОБАЛИСТИЧКА СЕКТА НАМЕЋЕ У СВОМ РАТУ ПРОТИВ ЧОВЕКА

Штанцовање
глупих потрошача
и слепих извршилаца

Одавно се не производи да би се задовољиле нормалне потребе, него се производе потребе саме. Задовољавање вештачки произведених потреба проглашава се најважнијом сврхом и смислом живота. Хушкање на хистеричну потрошњу, без које нема масовне производње и енормних профита, главни је садржај „запањујуће маркетиншке револуције”. Више се и не купује роба него сурогати среће, оне среће која је уистину ишчезла из стварног живота. Индивидуу на којој се заснива тај ужасни поредак, тог бесловесног човека масе, непрекидно производи заповеђени „образовни систем”. Према истраживању из 2006, само 31 одсто ВИСОКООБРАЗОВАНИХ Американаца у стању је да потпуно разуме најобичнију причу објављену у новинама. Опустошени и испраног мозга, они одавно не примећују да ту нешто није у реду. То није и не сме бити пут истинског Европљанина, Словена, Србина, човека. Алтернатива, наравно, постоји и на дохват је руке

Пише: др Ксенија Кончаревић

Кад годину за годином продајете пљескавице на киоску код аутобуске станице, када по читаве дане седите за рачунаром укуцавајући непрегледне низове ко зна коме потребних бројева и имена, када по десет сати дневно распакујете и ређате по полицама гомиле робе у загушљивом супермаркету, са досадом која вас обузима и осећањем бесмисла сопственог постојања лакше ћете се носити уколико имате оскудан ниво образовања и сиромашан унутрашњи свет. Зашто бисте патили, када вас школа може на време припремити за – доживотну отуђеност? Отуђити децу од њих самих како не би добијала снагу из својих аутентичних мотива и афинитета, отуђити их од породице, традиције, вере, културе – то је социјална поруџбина којој треба да удовољи образовни систем епохе либералног капитализма и економије масовне потрошње.

Још почетком XX века Херис и сарадници, познати у академској философији као „хегелијанци св. Луиса”, школски систем САД конципирани су као оруђе за изградњу глобалног друштва, које се базира на замрзнутим односима где се свака иницијатива и свако незадовољство (а тиме и потреба за мењањем друштва) сасеца у корену. У својој *Философији образовања* из 1906. Херис пише: „Деведесет девет од стотину ученика јесу аутомати који пажљиво ходају прописаним стазама и пажљиво следе прописане процедуре. Ово није случајно: то је резултат опсежног образовања које је научно дефинисано као класификација појединаца. Велики циљ школе – отуђење од самога себе – може се боље остварити на тамним и ружним местима без ваздуха... Треба покорити физичко биће да би се надвладала лепота природе. Школа би требало да развија снагу *за повлачење из спољног света*” (курзив К. К.).

Макс Ото је у есеју из 1949. године („Наука и морални живот”) изнео констатацију да велика заинтересованост бизниса за конципирање школског система (а додаћемо: и породичне педагогије и педагогије слободног времена) уопште не треба да нас чуди. Запањујућа револуција у маркетингу изазвана је експанзијом масовне производње која се није могла ограничити на то да једноставно удовољи људским потребама, него је потребе производње поставила изнад људских жеља. Било је потребно створити потражњу за било чим што би доносило профит. Да би златна кока и даље носила јаја, требало је поучавати да је потрошња најважнија сврха живота. То је била та нова стварност либералног капитализма која објашњава како бизнис манипулише школовањем и одрастањем уопште.

ЗОМБИРАЊЕ И ПОТПУНА КОНТРОЛА

Стратегија серијског образовања давала је очекиване резултате још пре него што је у танчине осмишљена. Америчка новинарка Хелен Тод у чланку „Зашто деца раде”, објављеном још давне 1913. у *McClure's Magazine*, наводи како је фабричка инспекторка 1909. обавила неформално истраживање на 500 деце запослене у 20 фабрика. „Утврдила је да њих 412 радије ради у ужасним фабричким условима него да се врате у школу.” Године 1933, 11. априла, председник Рокфелерове фондације Макс Мејсон најавио је опсежни национални програм за САД који ће, уз помоћ Фондације, омогућити „контролу људског понашања”. Два истраживања за Конгрес – једно из 1915. и друго из 1959. године – дошла су до истоветног закључка да је школска политика у новом педагошком поретку намерно креирана далеко од очију јавности, у корпоративним уредима – убаченом у школске механизме софистицираном, суптилно разрађеном кампањом утицаја која је јавном мњењу била невидљива.

Две деценије након Другог светског рата, између 1967. и 1974, донети су кључни документи образовне политике, међу којима посебно место заузима вишетомна *Таксоном ија образовних циљева*

Бенџамина Блума. По речима аутора, она представља „алат за класификацију начина на које појединци треба да делују, мисле и осећају на основу одређених упутстава” (обратите пажњу на фрагмент „мисле и осећају” – у питању је тотална контрола појединца). Све је нормирано, стандардизовано, задато, адаптирано, подложно тестирању. Епилог? Само 31 одсто високообразованих Американаца, по подацима за 2006, може у потпуности разумети најобичнију причу објављену у новинама, што представља пад у односу на претходну деценију, када је свега 40 посто особа са дипломама факултета то било у стању. Или: 35 одсто младих жали због свог искуства на факултету и не сматра га вредним уложеног времена и новца; више од половине изјављује (2006) да на факултету није научило ништа корисно. А свему томе претходили су конкурси, ранг листе, напетост ишчекивање младића и девојака хоће ли бити примљени на престижне студије, стрепње како ће се изаћи на крај са финансијама, хоће ли наћи запослење у струци, да ли ће бити лакше „пробити се” са овим или оним специјализацијама, потврдама, дипломама, титулама.

Животе предодређене за рутинске послове најбоље је задржати у незрелости. Децу и

омладину програмирану по мери креатора нових друштвених односа срећемо свуда око нас: то су апатична створења без животних интересовања и јаснијих циљева, увежбана да организују своје време само око експлозија одушевљења и забаве, или око избегавања казне (ређе, јер и кажњавање је „кршење дечјих права“). Најстрашнији коментар о овој деци јесу хиљаде и хиљаде сати које она проводе у *неистраживању*, *не* игрању,

не тражењу прилика за своје стваралачко изражавање, већ у пасивном гледању музичких спотова (ако се музиком може назвати агресивни ритам), мењању ТВ канала, сурфовању по интернету, игрању компјутерских игрица, куцању стотина СМС порука баналне садржине и крајње осиромашеног вокабулара.

СПАСОНОСНИ ВИСОВИ САМОСВЕСТИ И ЗРЕЛОСТИ

Заглупљеност постаје нарочито опасна за децу из средњих и виших слојева, која су под притисцима, наметнутим њиховим већ ионако несигурним родитељима, успела да дођу до извесних диплома. Кад постану радно способна, та дојучерашња деца осећају да морају нешто знати, јер њихове дипломе јемче да знају и умеју, да су „оспособљена“. У то и остају уверена док неочекивано бруталан развод, отказ или напади панике који настају услед њихове неспособности и несналажења у односима са људима не уздрмају несигурну равнотежу њихових непотпуних и јалових, али већ одраслих живота. Људи осуђени да буду непотпуни, неспособни и застрашени светиће се на онима у својој близини, док ишчежавају из властитог и туђих живота погрбљени испред светлуцајућег монитора. У свим неуспешним друштвима, како показују социолошка и криминолошка истраживања, поштовање према својим обавезама и својој породици пада заједно са саосећањем према својим ближњима, да би било замењено преокупираношћу забавом, а одатле до болести зависности и света криминала није далеко.

Да, превише је драгоценог времена, покушаја и погрешака утрошено седењем у полумраку, у виртуелном свету. Бити зрела особа значи живети са сврхом, својом властитом сврхом; значи прихватити одговорност; значи борити се са својим слабостима и развијати срце, ум и дух. Покажите младој особи зависној од компјутера и мобилног

телефона да је живот занимљивији од електронског сурогата, а сама стварност ће временом учинити остало.

Алтернатива је – успостављање критичке дистанце према актуелној парадигми „образовања за информатичко и постмодерно друштво”. Неопходно је трезвено се суочити са утилитаристичким концептом школе и његовим погубним утицајима на развој индивидуалне и друштвене свести, дехуманизацију, релативизацију културних и цивилизацијских вредности. По речима Михаила Кардамакиса, „најважније дело православне духовности у данашњем лудилу нове иконоборачке јереси, то јест у сатирању човека као иконе Божије, јесте њена борба за очување хришћанске иконе човека, за заштиту целосног човека, подршку истинитој човечности и укупној људској стварности”. Стога је православно образовање призвано да сведочи и пројављује богатство те духовности, онтологију њеног унутарњег искуства са својственим јој историјско-есхатолошким динамизмом и богочовечанском пунотом, обухватајући, али и надрастајући, преображавајући и оживотворавајући културне, научне и цивилизацијске вредности које се транспонују процесом образовања.

Људи васпитани и образовани на традиционалним духовним и културним вредностима немају потребе да ишчежавају у сајбер простору или да се одају јефтиној забави, јер они ретко доспевају у ситуацију да не знају шта ће са својим временом. Време посвећено приватности таквима је благослов, јер им се свиђа да буду у друштву најближих, а ако су сами – у друштву књиге, музике, природе, у разговору са Богом, у понирању у своју душу.

Људи васпитани и образовани на традиционалним вредностима свесни су своје пролазности и потребе да оплемене сваки свој тренутак.

Такви људи уочавају потребе других и своје аутентичне потребе. За разлику од отуђених, свесни, уравнотежени и одговорни људи никад не постају превише зависни од материјалног богатства, осећајући да се највреднија добра – љубав, благородност, доброта – не купују.

Наше време на земљи строго је омеђено. Немамо времена за бескрајне изборе животних путева и опредељења. Сваки избор искључује неки други – то је стварност са којом се суочавамо у овом привременом животу који увире у вечност. Зато нараштајима који долазе дугујемо избор вредности које су бар једнако тако добре као и оне које су надахњивале нас и наше родитеље – а ако је могуће и боље. <

(Извор: ["постане.срб"](#); . Опрема: „Нација“)

Објављено: понедељак, 3. јул 2017, 21:45h